

**UCHWAŁA NR XVI/137/21
RADY GMINY PĘCŁAW**

z dnia 23 czerwca 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.), **Rada Gminy Pęcław uchwała się, co następuje:**

- § 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025, stanowiący załącznik do uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Pęcław.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń urzędu gminy.

Przewodniczący Rady

Jerzy Mucha

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2021-2025**

Wstęp

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej wskazuje, iż instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką państwa. Kobieta i mężczyzna mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Przemocą w rodzinie określone jest każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody, często przy wykorzystaniu siły. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.), definiuje przemoc w rodzinie, jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzaje przemocy:

- 1) przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenia jej ciała, pogorszenie stanu zdrowia lub pozbawienia ją życia;
- 2) przemoc seksualna – działanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności;
- 3) przemoc psychiczna – zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary od sprawcy, wzbudzanie w niej strachu;
- 4) przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.

Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielenia im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym.

W celu zwalczania przemocy w rodzinie i udzielenia pomocy osobom dotkniętym przemocą w celu podjęcia skutecznych działań, które mają zapobiegać ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, zjawisk powstałych na skutek przemocy w rodzinie został opracowany gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Pęcław na lata 2021 - 2025.

Metody i narzędzia do realizacji celów Programu będą miały zastosowanie na terenie gminy Pęcław.

Program powstał w wyniku prac Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Pęcławiu.

Program ma charakter uniwersalny z uwzględnieniem priorytetów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wieloletnią perspektywę, gdyż zawarte w nim cele i obszary działań nakładają obowiązek długofalowych zadań w celu zmniejszenia zjawiska przemocy w rodzinie. Treści zawarte w Programie mają elastyczny charakter, dzięki czemu w miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania programu mogą ulec zmianom i udoskonaleniom.

I. Diagnoza sytuacji

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji Programów w latach 2011-2015, 2016 – 2020. Istotnym elementem Programu jest koordynacja działań podejmowanych przez Gminę na rzecz osób doświadczających przemocy oraz sprawców przemocy.

Podejmowane dotychczas działania potwierdzają ich skuteczność zarówno w sferze udzielania profesjonalnej pomocy jak również w sferze działań prewencyjnych.

Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne zgodnie, z którym wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji.

Coraz więcej osób korzysta z konsultacji oraz pracy socjalnej, udzielanych przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pęcławiu oraz z oferty działającego na terenie gminy Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego, w którym przyjmuje certyfikowany terapeuta ds. uzależnień oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie Poradnictwo Rodzinne. Z uwagi na panującą sytuację epidemiologiczną związaną z koronawirusem COVID-19, mieszkańcy gminy korzystali z pomocy, konsultacji i wsparcia zdalnie tj. telefonicznie, email.

Trudno ocenić skalę występującej przemocy w rodzinie, najlepiej obrazują ją statystyki, opracowane na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego zebrane w ramach prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”.

Liczba założonych Niebieskich Kart w latach 2018 - 2020 przez instytucje

Instytucja zakładająca NK	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego		
	2018	2019	2020
Razem	2	4	9
Policja	2	2	9
GOPS	0	2	0
Oświata	0	0	0
Służba zdrowia	0	0	0
GKRPA	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Pęcławiu.

II. Spójność Programu z innymi dokumentami strategicznymi

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2021-2025 jest spójny m. in. z:

- 1) Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021,
- 2) Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021,
- 3) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pęcław na lata 2017-2022.

III. Cele programu

Cel główny Programu:

- 1) zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

- 1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie;
- 2) zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 3) zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie;

4) zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

IV. Założenia Programu

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) profilaktykę i edukację społeczną mieszkańców gminy, w tym osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 2) ochronę i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 3) promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy;
- 4) działania zespołu interdyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania przemocy;
- 5) podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

V. Adresaci Programu

Program skierowany jest do:

- 1) społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 2) osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- 3) osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 4) świadków przemocy w rodzinie;
- 5) służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocą w rodzinie.

VI. Realizatorzy Programu

Realizatorami Programu, są w szczególności podmioty wchodzące w skład Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na terenie gminy:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu,
- 2) Szkoła Podstawowa w Białoleścu,
- 3) Policja,
- 4) Kurator sądowy,
- 5) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pęcławiu,

6) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MEDICA w Pęcławiu,

7) Organizacja pozarządowa.

VII. Obszary, cele i kierunki działań Programu

1. Obszar:

1) profilaktyka i edukacja społeczna mieszkańców gminy;

2) promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy.

Cel:

uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie.

Kierunki działań:

1) podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społeczności lokalnej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, w tym:

a) dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,

b) szkolenia na temat przemocy,

c) obalanie mitów na temat przemocy,

d) propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,

e) prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądalności przemocy w telewizji, grach komputerowych,

f) wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujących zachowania nieagresywne, w szczególności dla dzieci i młodzieży, tj.: półkolonie dla dzieci z rodzin zagrożonych przemocą, organizacja konkursów np. plastycznych dla dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy.

Wskaźniki:

liczba podjętych działań w celu podniesienia poziomu wiedzy i świadomości na temat przemocy;

Podmioty realizujące zadanie:

1) Placówki oświatowo – wychowawcze działające na terenie gminy,

2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu,

3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pęcławiu,

4) Organizacja pozarządowa.

2. Obszar:

ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Cel:

zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Kierunki działań:

- 1) udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia;
- 2) udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy;
- 3) udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych;
- 4) rozpowszechnienie telefonu zaufania „Niebieska Linia”;
- 5) podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”.

Wskaźniki:

- 1) liczba rodzin, w których została założona „Niebieska Karta”;
- 2) liczba rodzin, w których została zakończona procedura „ Niebieskiej Karty”

Podmioty realizujące zadanie:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu,
- 2) Szkoła Podstawowa w Białołęce,
- 3) Policja;
- 4) Kurator sądowy,
- 5) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pęcławiu,
- 6) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MEDICA w Pęcławiu,
- 7) Organizacja pozarządowa.

3. Obszar:

działania Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Cel:

zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Kierunek działań:

- 1) izolowanie sprawców od ofiar;
- 2) zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom;
- 3) udzielanie informacji ofiarom i sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-
edukacyjnych;
- 4) stosowanie procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty,
- 5) aktywność i współdziałanie oraz wymiana informacji pomiędzy służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie.

Wskaźniki:

- 1) liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 2) liczba spotkań grup roboczych.

Podmioty realizujące:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu,
- 2) Szkoła Podstawowa w Białołęce,
- 3) Policja,
- 4) Kurator sądowy,
- 5) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pęcławiu,
- 6) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MEDICA w Pęcławiu,
- 7) Organizacja pozarządowa.

4. Obszar:

podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel:

zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Kierunki działań:

udział w szkoleniach i warsztatach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu zwiększenia poziomu wiedzy i doskonalenia zawodowego.

Wskaźniki:

liczba szkoleń, w których wzięły udział osoby realizujące zadania Programu.

Podmioty realizujące:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu,
- 2) Zespół Szkół w Białołęce,
- 3) Policja;
- 4) Kurator sądowy
- 5) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pęcławiu,
- 6) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MEDICA w Pęcławiu.
- 7) Organizacja pozarządowa.

VIII. Przewidywane skutki finansowe

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie została zaprojektowana na lata 2021 – 2025. Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

IX. Przewidywane efekty realizacji Programu

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom i rodzinom zagrożonym i dotkniętym przemocą poprzez:

- 1) wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 3) zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą;

- 4) podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 5) podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 6) wzrost liczby osób profesjonalnie zajmujących się świadczeniem usług na rzecz osób i rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą oraz osób stosujących przemoc w rodzinie.

X. Sposób monitorowania i sprawozdawczości

Monitorowanie realizacji Programu przez jednostki zobligowane do jego stosowania jest prowadzone na bieżąco poprzez stałą współpracę osób będących w składzie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego a Koordynatorem Programu, którym jest Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego. Dodatkowo, każdy z podmiotów ma obowiązek do dnia 31 stycznia każdego roku przedłożyć do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego sprawozdanie z realizacji programu.

Roczne sprawozdanie z prac Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego przedkłada Wójtowi Gminy do dnia 31 marca każdego roku.

UZASADNIENIE

Potrzeba podejmowania działań zapobiegających przemocy w rodzinie wynika z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.). Niniejsza ustawa określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób ją stosujących.

Zgodnie z art. 6 pkt 2 przytoczonej wyżej ustawy, na gminie ciąży obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, między innymi poprzez opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Niniejszy program określa wachlarz zaplanowanych działań, których celem jest zmniejszanie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego i profesjonalnego systemu pomocy dla osób zagrożonych lub uwikłanych w zjawisko przemocy domowej, angażując służby, instytucje, organizacje do odpowiedzialności za ich realizację.

Wobec powyższego przyjęcie uchwały jest zasadne.